

ПОВРАТАК

*Посвећено кипару
Ивану Мештровићу*

Није никако скидао своју бијелу капицу за спавање. Нога му је играла, играла... Ето, опоравио се некако од капи, може се и вући, и штап носити у лијевој руци, али нога се свако толико усплеше.

Брат Мате је задигао мантију једном руком, а другом вукао тешке путне торбе из аеродромске зграде.

– Мате, о Мате, а ди је мали кувер? – викао му је из аутобуса.

Мате је нешто мумљао.

Још је љут што до града нису узели такси, него морају међу сву ту свјетину у аутобус. Анте му је само бијесно одбрусио:

– Ма какав такси те спопао! Нисам ја цвиће узгаја по вика у Америци.

Кад је Мате у задњи трен упао у аутобус и свалио се крај брата на сједало, молећиво је простењао:

– Побогу Анте, скини ту капицу, виш да се унцутарија спрда.

Анте га је само простријелио погледом и он је умукнуо.

Нека женица, што је намашкарала себе и двије цурице, само је цврчала:

– А ми јутрос из Аустралије. Дошли да стари виду дицу. За кућом не жалимо, боме јашта. Тамо, акош радит, имаш све, боме јашта. Мој човик је више стека тамока за ови пегодина, него му и ћаћа и дид за цили свој вик, боме јашта...

Муж је сједио крај ње, збуњен и шутљив.

– А сина немате? – приупитао је злобно Анте.

– Тој тамока у свиту сведно, ћер оли син, боме јашта – одбрусила му је женица.

Муж је и даље шутио. Изгледао је тужан. Можда због ћаће и дида који ништа немају, или због тога што он нема сина, а они су га имали, и то ко зна колико синова. А можда и није био тужан него је имао само тако блесаво отужно лице.

Анту у аутобусу више ништа није занимало. Чуо је да Мате прича како му је он брат, како га је ударила кап, како се враћа послѣ педесетак година кући и да осим њега, брата Мате, нема никакве ближе својте.

Анте је буљио кроз прозор. Падала је киша. По блату је гуменим трикашима гацкао некакав дјечарац багаве ноге, с торбом. Мислио је како још увијек дјеца иду у школу, из школе, километре, километре, па и оваква багава... У видно поље му улети један бајам сав у бијелом цвату. Око њега сам го камењар, сив од кише, а он бијел као невјеста што ју је женик оставио саму пред олтаром. Онда је у оквир прозора стигла грбава смоква, модрих грана и мокрог лишћа. „Све је исто, госпе ми“ – помислио је Анте и развеселио се.

Док су излазили из аутобуса, чуо је неког момка како довикује, ваљда цури:

– Причекај! Долази ми некакав стриц из Америке да оде умре. Чин га одбацин, ето ме, долазин.

Кад је улазио у ауто тог момка, није му ни руку пружио.

– Ово је унук наше покојне сестре Перине, знаш... – петљарио је Мате узалуд.

Анте је увријеђено гледао око себе. Древна турска Градина била је нетакнута. С једне стране улице низале су се камене куће. Чиниле су му се сићушне, а велике их је однио са собом у сјећању на ону страну оцана. Онда је угледао кип и стресао се. Тамо у Америци виђао је кипара и неколико пута с њим проговорио. Кипар се увијек бојао биједе, иако су сви говорили да му сваки кип вриједи дебеле доларе. Једном је и њега, Анту, упитао шта мисли о његовим киповима, а он му је рекао:

– Не разумин се ја у то. Само знан да су ти кипови пуно велики.

– Ма, имам ја и малих кипова, болан не био – рекао је кипар.

– Је ли ово ЊЕГОВ кип? – упитао је Мату.

– А да чији би бија?! Дарова га је болници кад је задњи пут жив амо свратија – рекао му је Мате.

– Збиља, има је он и мали кипова – промрмљао је Анте.

Она двојица га нису разумјела. А како би и разумјела. Шта они знају о томе о чему он цијелим путем мисли. Не знају они ништа ни о Анки која је свако јутро носила диду слану срделу и боту пуре за маренду у постоларију. И свако јутро би је питао:

– Ди ћеш, Анка?

– Иђен у бутигу.

Била је црна, рицаста и обично боса.

– А шта би од Анке, тако ти? – упитао је брата.

– Које Анке?